

Triplax aenea Schaller (1783): un escarabat micòfag

FERNANDO GARCÍA ALONSO

C/ Rafael Juan Vidal 8, 4ª, E-46870 Ontinyent, València. E-mail: garciaalonsofernando@gmail.com

Resum. GARCÍA, F. (2021). *Triplax aenea* Schaller (1783): un escarabat micòfag. *Butll. Soc. Micol. Valenciana* 25: 107-110.

S'indica la presència continuada del coleòpter *Triplax aenea* Schaller (1783) sobre una població de bolets de xop (*Cyclocybe aegerita* (V. Brig.) Vizzini) i es comenten algunes de les seues característiques.

Paraules clau: coleòpter, micofagia, *Triplax*.

Resumen. GARCÍA, F. (2021). *Triplax aenea* Schaller (1783): un escarabajo micófago. *Butll. Soc. Micol. Valenciana* 25: 107-110.

Se indica la presencia continuada del coleóptero *Triplax aenea* Schaller (1783) sobre una población de setas de chopo (*Cyclocybe aegerita* (V. Brig.) Vizzini) y se comentan algunas características suyas.

Palabras clave: coleóptero, micofagia, *Triplax*.

Abstract. GARCÍA, F. (2021). *Triplax aenea* (Schaller, 1783). Un escarabat micòfag. *Butll. Soc. Micol. Valenciana* 25: 107-110.

The continued presence of the coleopteran *Triplax aenea* Schaller (1783) on a population of poplar mushrooms (*Cyclocybe aegerita* (V. Brig.) Vizzini) is reported and some of its characteristics are discussed.

Keywords: coleopteran, mycophagy, *Triplax*.

INTRODUCCIÓ

Continuant amb la relació d'insectes micòfags iniciada en el butlletí n° 20 (GARCÍA 2015) es comenta ara un coleòpter amb aquest tipus d'alimentació, *Triplax aenea* de la família *Erotylidae*. S'havien comentat anteriorment altres dos coleòpters, *Carpophilus hemipterus* L. (1758) de la família *Nitidulidae* i *Diaperis boleti* L. (1758) de la família *Tenebrionidae* (GARCÍA 2017) indicant que la micofàgia no podia faltar en el nombrós ordre del coleòpters i que aquesta no es reduïa a una o poques famílies (ALONSO-ZARAZAGA 2015).

MATERIAL I MÈTODE

L'insecte del qual es parla en aquest article ha segut identificat per membres experts de la plataforma BIODIVERSIDAD VIRTUAL (s.d.) a partir de fotografies fetes "in situ". També s'han fet una sèrie d'observacions "in situ" i s'ha consultat la bibliografia següent: RUTA ET AL. (2011), ALONSO ZARAZAGA (2015), BAHILLO DE LA PUEBLA & ALONSO ROMÁN (2016) i s'han consultat també les bases de dades BDB de la Comunitat Valenciana (<https://bdb.gva.es/va/>) i BDB de Catalunya (<http://biodiver.bio.ub.es/bdbc/>) i la informació aportada per FAUNA EUROPEA respecte a aquesta espècie.

RESULTATS

Triplax aenea Schaller (1783)

Triplax aenea pertany a la família *Erotylidae*. És aquesta una nombrosa família amb més de 3500 espècies a nivell mundial però sols amb 18 representants en la península ibèrica. La família en conjunt és polífaga però la subfamília *Erotylinae* a la qual pertany *Triplax* és micòfaga.

Triplax aenea és un escarabat de poca grandària (3–4 mm) i aspecte metàl·lic, lluent, amb el cap i tòrax ataronjat i els èlitres de color blau obscur, amb fines puntejades alineades i la base amb vorell; cara ventral ataronjada lleugerament rogenca, en ocasions una mica fosca. Aquest conjunt de caràcters, encara que breu, permet diferenciar relativament bé a aquesta espècie de les altres del mateix gènere seguint la taula de RUTA ET AL. (2011).

Els exemplars fotografiats han segut observats en carpòfors de bolets de xop (*Cyclocybe aegerita* (V. Brig.) Vizzini) a la base de *Populus nigra* grans i vells

Figura 1. *Triplax aenea* entre làmines de bolet de xop (*Cyclocybe aegerita* [V. Brig.] Vizzini).

en la vora d'un rierol, en el paratge anomenat Font de Gamellons, dintre del terme municipal d'Ontinyent (València).

A la bibliografia (RUTA ET AL. 2011; BAHILLO DE LA PUEBLA & ALONSO ROMÁN 2016) se cita en carpòfors de *Pleurotus*, però tant els bolets de xop com els *Pleurotus* són basidiomicets que creixen sobre fusta morta de planifolis que de vegades encara són en peu. També a la bibliografia són citats sota l'escorça de planifolis morts (especialment troncs de faig en zones de clima atlàntic) i per aquesta raó de vegades són considerats com a saproxílics, però més que de fusta morta s'alimenten del miceli que colonitza aquesta.

Respecte a la data, han segut observats a la font de Gamellons en diverses ocasions i diferents anys, la primera vegada el 22/08/2017, compartint l'hàbitat amb els coleòpters *Diaperis boleti* L. i *Carpophilus hemipterus* L., i l'última vegada el 13/05/2021, sempre en exemplars de bolet de xop que creixien a la mateixa soca.

Triplax aenea té una distribució pràcticament per tota Europa i gran part del món, segons FAUNA EUROPAEA, però en la Península Ibèrica sembla trobar-se principalment per la part nord: la zona cantàbrica, Navarra i el Pirineu català.

A la base de dades del BDB de la Comunitat Valenciana no apareix cap cita però si apareixen un parell d'espècies del mateix gènere: *Triplax melanocephala*, de la qual no es dona cap informació a banda del seu nom, i *Triplax lacordairi*, de Sinarcas, una cita de l'any 2013 aportada per HUGO MAS GISBERT.

AGRAÏMENTS

A Gabriele Franzini (BIODIVERSIDAD VIRTUAL) per indicar la pertinència de l'exemplar fotografiat al gènere *Triplax* de la família *Elotilydae* i el meu agraïment especialment a David Molina (BIODIVERSIDAD VIRTUAL) per la determinació específica.

BIBLIOGRAFIA

ALONSO-ZARAZAGA, MIGUEL ANGEL (2015). Orden *Coleoptera*. *Revista IDE@ - SEA* 55 (30-06-2015): 1–18. Disponible a http://sea-entomologia.org/IDE@/revista_55.pdf

BAHILLO DE LA PUEBLA, P. & ALONSO ROMÁN, I. (2016). Datos para un catálogo de la familia *Erotylidae* Latreille, 1802 (*Coleoptera*) de la provincia de Vizcaya (Norte de la Península Ibérica). *Archivos Entomológicos* 15: 45-52.

FAUNA EUROPEA (s.d.). Disponible a <https://fauna-eu.org/>. Enllaç a l'espècie estudiada: https://fauna-eu.org/cdm_dataportal/taxon/b6920323-1785-4071-8ec4-2b9c2588cc6a (data d'accés 23-06-2021)

GARCÍA, F. (2015). Dues mosquetes micòfages. *Butlletí de la Societat Micològica Valenciana* 20: 33-39.

GARCÍA, F. (2017). Dos escarabats micòfags. *Butlletí de la Societat Micològica Valenciana* 22: 101-104.

GARCÍA, F. (2017). *Triplax aenea* (Schaller, 1783) en Biodiversidad Virtual. [https://www.biodiversidadvirtual.org/insectarium/Triplax-aenea-\(Schaller-1783\)-img923113.html](https://www.biodiversidadvirtual.org/insectarium/Triplax-aenea-(Schaller-1783)-img923113.html)

RUTA, R., JAŁOSZYŃSKI, P., SIENKIEWICZ, P. & KONWERSKI, S. (2011). *Erotylidae* (*Insecta, Coleoptera*) of Poland – problematic taxa, updated keys and new records. *ZooKeys* 134: 1–13.